

2. februar 2010

Kommissorium for rejsehold

Regeringen har siden 2001 gennemført en række initiativer for at styrke folkeskolen, herunder:

- Bindende nationale mål for undervisningen og flere timer i fagene dansk, matematik, fysik-kemi, engelsk, historie samt idræt
- Globaliseringsreformen, der som et væsentligt fokus havde et løft af det faglige niveau i folkeskolen og en styrket læreruddannelse
- Kvalitetsreformen og kvalitetsfonden, der afsætter 22 mia. kr. til forbedringer af de fysiske rammer på velfærdsområderne, herunder i folkeskolen
- Regeringens plan for mindre bureaukrati i kommuner og regioner, hvor 1/5 af forenklingsforslagene er målrettet folkeskolen

Selvom de danske resultater i internationale undersøgelser er forbedret de seneste år, og resultaterne af en række af regeringens initiativer først vil vise sig om nogle år, afspejler resultaterne ikke, at Danmark har en af verdens dyreste folkeskoler målt ved udgiften pr. elev.

Flere unge skal søge og gennemføre en ungdomsuddannelse. For mange elever forlader folkeskolen uden de faglige færdigheder og den motivation, som sætter dem i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Samtidig kan man se, at en stigende andel af eleverne modtager specialundervisning.

Folkeskolen skal være en bedre affyringsrampe for de unges videre vej i uddannelsessystemet. Regeringen ønsker at udvikle den danske skolemodel, så den fortsat fremmer selvstændighed og refleksion hos eleverne og samtidig udvikler fagligheden, så den kan måle sig med de bedste i verden. Alle elever skal have det højeste mulige udbytte af undervisningen, så de får det bedst mulige afsæt til videre uddannelse.

Det gælder både bredden, den udfordrede og den særligt talentfulde elev. Der er vi ikke i dag.

Regeringen har sat som mål, at danske skolebørn i 2020 skal være i top 5 internationalt både for så vidt angår læsning, matematik og naturfag målt ved de regelmæssige, sammenlignelige PISA-undersøgelser blandt 15-årige elever i OECD-landene og for så vidt angår engelsk målt i forhold til ikke-engelsktalende EU/EØS-lande. Stærke faglige kompetencer er en forudsætning for at tilpas mange unge kan gennemføre en ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse med gode resultater.

Regeringen vil gennemføre et 360-graders serviceeftersyn af den danske folkeskole. Det overordnede mål med serviceeftersynet er at afdække styrker og svagheder ved den danske folkeskole og komme med konkrete forslag til forbedringer. Serviceeftersynets fokus er folkeskolen, men også frie grundskoler m.v. vil kunne blive inddraget, hvor det er relevant for kortlægningen af grundskolens styrker og svagheder.

Serviceeftersynet udføres af et uafhængigt rejsehold med stærke kompetencer og viden om uddannelse og folkeskole.

De kommende år forventes der at blive mangel på lærere, og samtidig viser en række undersøgelser, at danske lærere bruger færre timer på undervisning end gennemsnittet i OECD. Et selvstændigt mål med serviceeftersynet er således at komme med konkrete forslag til, hvordan rekruttering og fastholdelse af højt kvalificerede undervisere og pædagoger til folkeskoleområdet kan forbedres, hvordan der kan frigøres mere tid til undervisning og undervisningskompetencerne kan styrkes samt hvordan lærerfaget kan udvikles og styrkes som profession.

Rejseholdet skal på udvalgte skoler, institutioner og kommuner bredt i hele landet gennemføre målrettede samtaler med aktører og interessenter med tilknytning til folkeskolen, herunder:

- Forældre og elever
- Lærere, pædagoger og skoleledere
- Kommunale beslutningstagere, herunder borgmestre, udvalgsformænd og forvaltningschefer
- Rektorer og ledere af gymnasier og erhvervsskoler
- Rektorer og dekaner på professionshøjskoler
- Uddannelsesvejledere mv.

Rejseholdet kan yderligere gennemføre samtaler med repræsentanter for erhvervslivet eller konkrete virksomheder samt forskere og eksperter med viden om folkeskoleområdet.

Endeligt skal rejseholdet belyse den danske folkeskole i internationalt perspektiv bl.a. i forhold til elevernes præstationer, ressourceforbrug, lærer- og ledelseskompetencer og kvalitetssikring.

Rejseholdet skal på baggrund af ovenstående elementer kortlægge styrker og svagheder ved den danske folkeskole i lyset af målsætningerne om at styrke fagligheden samt at alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse og identificere eksempler på bedste praksis såvel i kommuner som i skoler.

Med udgangspunkt i kortlægningen formulerer rejseholdet konkrete forslag inden for følgende temaer:

- Styrkelse af fagligheden i folkeskolen, herunder i forhold til læsning, matematik, naturvidenskab og fremmedsprog samt elevens motivation og lyst til at lære. Sigtet er forslag, som giver et højere udbytte af undervisningen for både bredden, den udfordrede og den særligt talentfulde elev.
- Læringsmiljøer, som sikrer bedre ressourceudnyttelse og synergier mellem undervisning og øvrige aktiviteter.
- Mere tid til undervisning, stærkere undervisningskompetencer og systematisk feedback til lærerne og pædagogerne om resultaterne.
- En stærkere og mere professionaliseret skoleledelse - fokus på rekruttering og uddannelse af de bedst kvalificerede ledere, større ledelsesrum og mere ansvar.
- Bedre karrieremuligheder for medarbejderne i folkeskolen - fastholdelse og motivation af dygtige undervisere og pædagoger.
- Mere prestige til lærerfaget og bedre rekruttering til læreruddannelsen.
- Stærkere incitamenter til folkeskolens kvalitetsudvikling og kvalitetssikring og kommunalt medansvar for, at alle unge får en ungdomsuddannelse.
- Større og mere systematisk åbenhed om skolers resultater, herunder deres "evne" til at sende unge videre til ungdomsuddannelserne.
- Stærkere incitamenter til at de samlede ressourcer til folkeskolen anvendes omkostningseffektivt.

Rejseholdets arbejde skal inddrage eksisterende viden på folkeskole- og uddannelsesområdet i form af forskning og undersøgelser, herunder det arbejde som formandskabet for Skolerådet (Rådet for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen) har foretaget. Rejseholdet kan endvidere iværksætte nye delanalyser på udvalgte områder – herunder med inddragelse af ekstern bistand.

Rejseholdet afrapporterer ved et temamøde i Vækstforum, som afholdes i juni 2010. Det sammensættes af 6 personer, som har oparbejdet betydelig viden om og erfaring med uddannelsessystemet, herunder folkeskoleområdet.

Det uafhængige rejsehold betjenes af et sekretariat med deltagelse af Undervisningsministeriet (formand) og Finansministeriet.

Regeringen vil følge op på rejseholdets forslag til en bedre folkeskole. Udgangspunktet for opfølgningen vil være, at Danmark har en af verdens dyreste folkeskoler målt ved udgiften pr. elev. Regeringen vil derfor fokusere på tiltag, som giver "bedre folkeskole for pengene". Eventuelle udgiftskrævende initiativer vil blive søgt finansieret ved omprioriteringer indenfor folkeskolen.